

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yurt genelinde son zamanlarda kiralarda yaşanan artış nedeni ile yurttaşlar barınma sorunu ile karşı karşıya kalmaktadır. Kira artış talebiyle barındığı yapıdan tahliye edilmek istenen yurttaşlar, kiralık konut bulamayan yurttaşlar, eğitim-öğretim döneminin de başlamasıyla birlikte uygun bir konut bulamayan öğrenciler barınma hakkının gasp edilmesiyle sokaklarda kalmaktadır. 2021 yılında dünyada en çok kira artışı olan ilk beş şehrin üçü'nün Türkiye'de olduğu ortaya çıkmaktadır. Kira artışlarının önlenmesi ve yurttaşların barınma haklarının yerine getirilmesi en temel haktır. Yurttaşların barınma sorunlarının çözülmesi ve artan kira artışlarının durdurularak her yurttaşın insana yakışır bir biçimde barınması için var olan sorunların araştırılması, yaşanan mağduriyetlerin bir an önce giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

OYA ERSOY

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

GEREKÇE

Ülke genelinde kiralar son bir yılda ortalama yüzde 55 oranında artmıştır. En fazla artış gösteren illerin başında ise nüfus yoğunluğu olarak en çok barınma ihtiyacının olduğu il olan İstanbul olmuştur. İstanbul'da kira ortalama artışı yüzde 80'e ulaşmıştır. Devamında ise Ankara'da kiralar bir yılda yüzde 55 artmış, İzmir'de ise yüzde 49'a yükselmiştir. Meslek odalarının, emlak şirketlerinin ve birçok araştırma kuruluşunun kendi verileri ve online satış ve kiralama platformlarının verilerine dayalı yaptığı araştırmalar sonucu, Türkiye'de özellikle son iki yılda başta büyükşehirler olmak üzere konutta kira artışları bazı merkezlerde yüzde 200'e varmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) enflasyon rakamlarını açıklanmasının ardından, Enflasyon (TÜFE) rakamlarının on iki aylık ortalaması baz alınarak belirlenen kira artış oranı Kasım %17,71 oldu ayı için yüzde 16,42 olarak gerçekleşmiştir. Evlerin kira bedelinin çok üzerinde kiraya verilmesi, öğrencilerin bir araya gelip evi kiralar mantığı ile ev sahiplerinin

evlerini kiralamak istemeleri birçok mağduriyetlerin yaşanmasına neden olmaktadır. Özellikle kiracıların zorla çıkarılıp aynı evlerin ciddi fiyatlarda kiraya verilmesi büyük kentlerde rutin bir uygulamaya dönmüştür. Bu açıdan barınamama yurttaşların yaşadığı temel bir sorun haline gelmiştir. Sadece öğrenciler değil kiracıların önemli bir kısmı barınamama sorunu yaşamaktadır. Yaşanan yüksek enflasyon, Pandemi fırsatçılığına dönüşen fahiş ev kiralari, kapasite yetersizliği nedeniyle yükselen yurt ücretleri, yaşanan deprem ve sel sonrası konut fiyatlarındaki artış yurttaşları “barınma” sorunu ile karşı karşıya bırakmıştır. Özellikle okulların yüz yüze eğitime başlaması ile beraber üniversite öğrencilerinin yurtsuz kalmaları, konut kiralariındaki artış ile beraber öğrencileri sokaklarda kalmaya zorlamıştır.

TÜRK-İŞ kasım ayı açlık ve yoksulluk sınırını açıkladı; dört kişilik ailenin açlık sınırı 3.192 TL ve yoksulluk sınırı 10.396 TL mutfak enflasyonu aylık yüzde 3,18; on iki aylık yüzde 26,82 oranındadır. Bekar bir çalışanın aylık yaşam maliyeti 3.903 TL Asgari ücret ise 2.825 TL’dir. DİSK 2021 yılında Türkiye’de bütün ücretli çalışanların yüzde 17’sine denk gelen 3.3 milyon işçinin asgari ücretin altında bir ücretle çalıştığını, asgari ücretin yarısından daha az ücretle çalışan işçi sayısı 1 milyona yakın olduğunu ve asgari ücret ve altında bir ücretle yaşamını sürdürmek zorunda kalan işçilerin sayısının yaklaşık 7.5 milyon ve bu sayının bütün çalışanların yüzde 38.3’ünü kapsadığını açıklamıştır. Asgari ücreti dahi alamayan yurttaşlar aldıkları maaşlar ile barınma sorunlarını çözme ihtimalleri yok edilmiştir. Ücretli çalışan kişilerin maaşlarına gelen zam ile konut kiralariına gelen artış arasında uçurum oluşmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, uzun yıllardır hane halkının gelirinden en fazla payı konut ve kira almaktadır.

Yaşanan bu konut krizinin nedenleri arasında, kentsel dönüşüm programı kapsamında kar ve rant odaklı konut yapımları, işsizlik ile beraber büyük kentlere göç, devletin yetkili kuruluşlarının yurttaşlar için ucuz güvenli konut ihtiyacını karşılayacak politikaları hayata geçirememesidir. Özellikle son yıllarda geçinme sorunu ile karşı karşıya kalan milyonlarca yurttaş kira başta olmak üzere doğalgaz, elektrik, su ve temel gıda ihtiyaçlarını karşılayamamakta yüklüce banka kredilerine başvurmaktadır. Anayasa Madde 36 “**Herkes temel insani gereksinimlerini karşılayabilecek, insan haysiyetine yakışır biçimde konut ve barınma hakkına sahiptir**” ancak Türkiye’de üniversiteye giden her 100 öğrenciden yalnızca 8’i yurttaki kalabilmekte, gerisi kira artışı ile cebelleşmektedir.

Devlet, yurttaşlarına barınma olanağı sağlamakla yükümlüdür. Bu nedenle yüksek kira artışlarının nedenleri ve halka yansımalarının araştırılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin görev ve sorumluluğundadır.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flanm.
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Mutal -
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Cellur
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Akon zail
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	~~Remziye~~ 11
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	~~Ömer~~
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	~~Erdal~~
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ö. Faruk
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Şevîn
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin
19			
20	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra